

PERKŪNIJŲ SEZONAS: kaip apsisaugoti nuo žaibo?

Parengė Tomas Vaškevičius. Nuotraukos – UAB „ENERGOSFERA“.

Lietuvoje per metus būna 19–30 dienų su perkūnija (kai kuriais metais užfiksuojama net iki 40–45). Dažniausiai tokių dienų pasitaiko Lietuvos pietuose, nes čia šiurkštus žemės paviršius ir smėlingi dirvožemiai stabdo oro srautus ir skatina konvekcinius procesus. Kaip apsaugoti savo namus nuo žaibo, kaip tinkamai pasirinkti žaibosaugos sistemą? Kalbamės su UAB „ENERGOSFERA“ direktoriumi Džinu Astrausku.

Ar įsirengę sodyboje žaibolaidį galime būti visiškai tikri, kad jis tinkamai atliks savo funkciją? Ar galime būti ramūs audros metu?

Lietuvoje galioja žaibosaugos techninis reglamentas STR 2.01.06:2009, kuris remiasi Lietuvos standartu LST EN 62305. Pagal šio reglamento 1 dalies 1 lentelę yra apibrėžti žaibosaugos patikimumo reikalavimai, kurie priklauso nuo to, kokiai apsaugos klasei priskiriami saugomi statiniai.

APSAUGOS KLASĖ	APSAUGOS PATIKIMUMAS (%)
I	99
II	97
III	91
IV	84

Taigi, kaip matome, net ir aukščiausiai – I – klasei priklausantys statiniai (netgi tie, kuriuose laikomos sprogios ir degios medžiagos) tėra apsaugomi iki 99 %. 100 % apsaugos pasiekti neįmanoma – tai lemia fizikinė žaibų kilmė (pvz., nuo kamuolinių žaibų kol kas negali apsaugoti jokia žaibosaugos sistema). Nesudėtingi pastatai (gyvenamieji namai, ūkiniai pastatai ir panašiai) pagal šį standartą

priskiriami IV apsaugos klasei, todėl jiems tereikalaujama 84 % apsaugos patikimumo. Tačiau tai nereiškia, kad jų negalima apsaugoti 99 % patikimumu. Kuo didesnis patikimumo tikimės, tuo sudėtingesnė turi būti žaibosaugos sistema.

Ar įmanoma sodybos šeimininkui pačiam įsirengti žaibolaidį?

Lietuviai – „visų galų meistrai“, tad, pasirinkę tinkamos informacijos, nesudėtingame namelyje (pvz., sodo name) gal kažką panašaus ir įsirengtų. Bet paprastai tokie meistrai neturi tinkamų prietaisų, kad pasitikrintų, ar padarė užtikrintus žaibolaidžių sujungimus, ar tinkama žaibosaugos įžeminimo varža, ar išlaikyti saugūs atstumai, kad nebūtų kibirkščiavimo, ar tinkamas žaibolaidžių apsaugos kampas. Jei šios sąlygos nėra užtikrintos, tokia žaibosauga gali pridaryti daugiau žalos, nei suteikti naudos. Todėl būtų geriau, kad kiekvienas dirbtų savo darbą, darytų tai, ką supranta ir moka.

Kiek laiko įrengtas žaibolaidis užtikrina apsaugą? Ar jam reikalinga specifinė priežiūra? Kaip patikrinti žaibolaidžio

efektyvumą prieš prasidedant žaibų sezonui?

Apsaugos nuo žaibo sistemos ilgaamžiškumas labai priklauso nuo pasirinktų medžiagų. Žaibosaugos dalys gaminamos iš cinkuoto metalo, aliuminio, vario ir net iš nerūdijančio plieno. Nuo to tiesiogiai priklauso ir laikotarpis, kurį žaibolaidis veiks efektyviai. Didžiausiu atsparumu korozijai, aplinkos poveikiui pasižymi nerūdijantis plienas ir varis. Be abejo, iš šių medžiagų pagaminti žaibosaugos komponentai – gerokai brangesni, lyninant su cinkuotu plienu ar aliuminiu.

Pagal normatyvus, naujai įrengtai žaibosaugai suteikiama 5 metų garantija. Apsaugos nuo žaibo tikrinimo periodiškumą reglamentuoja STR 2.01.06:2009 lentelė Nr. 6.

Apsaugos klasė	Apžiūra	Tikrinimas
I ir II	1 metai	2 metai
III ir IV	1 metai	4 metai

Apsaugos nuo žaibo sistemos apžiūra visada atliekama po uraganinio vėjo, potvynio, žemės drebėjimo, gaisro ir intensyvios audros, žaibo išlydžio, remonto darbų arba kai pakeičiamos kai kurios žaibolaidžio dalys.

**APSAUGA
NUO ŽAIBO**

**APSAUGA
NUO
VIRŠJŲTAMPŲ**

ĮŽEMINIMAS

ENERGOSFERA

Technikos g. 9A,

LT 51243 Kaunas.

Tel. / faks. (8 37) 340 150

El. p: info@energospfera.lt

www.energospfera.lt

DEHN FIRMOS ATSTOVAS LIETUVOJE. DIDMENINĖ PREKYBA ŽAIBOSAUGOS MEDŽIAGOMIS.

- Padedame suprojektuoti žaibosaugos sistemas – parenkame visas reikiamas medžiagas, kad Jūsų pastatas būtų apsaugotas nuo žaibo.
- DEHN žaibosauga – tai kompleksinė sistema, kurią naudojant įmanoma pasiekti patikimą vientisą apsaugą nuo žaibo.
- Siūlome net 800 žaibosaugos elementų – atrasime sprendimą bet kokio sudėtingumo objektui. Išorinė žaibosaugos sistema neleis kilti gaisrui, o vidinė apsaugos elektroninę įrangą nuo viršjūtampų.